

Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers

GEWONE ZITTING 1997-1998 (*)

18 FEBRUARI 1998

WETSONTWERP

betreffende de rechterlijke inrichting in fiscale zaken

AMENDEMENTEN

N° 11 VAN DE HEER ARENS

Art. 7bis (nieuw)

Een artikel 7bis (nieuw) invoegen, luidend als volgt :

« Art. 7bis. — In artikel 1080 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht :

A) tussen het woord « origineel » en de woorden « door een advocaat », de woorden « door de eiser of zijn advocaat, dan wel, indien het burgerlijke zaken betreft, verplicht » invoegen;

B) het artikel wordt aangevuld met het volgende lid :

« Wanneer de bepalingen van dit Wetboek vereisen dat een memorie of een akte van rechtspleging moet worden betekend aan of ter kennis gebracht van de advocaat bij het Hof van Cassatie, bij betwisting over de toepassing van een belastingwet alsook in de andere aangelegenheden waarin het optreden van advocaten bij het Hof van Cassatie niet is vereist, worden die betekening of die kennisgeving aan de partij zelf gericht, via een bij ter post aangetekende verzending,

Zie :

- 1342 - 97 / 98 :

- N° 1 : Wetsontwerp.
- N°s 2 tot 6 : Amendementen.
- N° 7 : Advies van de Raad van State.

(*) Vierde zitting van de 49e zittingsperiode.

Chambre des Représentants de Belgique

SESSION ORDINAIRE 1997-1998 (*)

18 FÉVRIER 1998

PROJET DE LOI

relatif à l'organisation judiciaire en matière fiscale

AMENDEMENTS

N° 11 DE M. ARENS

Art. 7bis (nouveau)

Insérer un article 7bis (nouveau), rédigé comme suit :

« Art. 7bis. — A l'article 1080 du même Code sont apportées les modifications suivantes :

A) les mots « par le demandeur ou son avocat ou, obligatoirement, en matière civile, » sont insérés entre les mots « l'original » et les mots « par un avocat »;

B) l'article est complété par l'alinéa suivant :

« Pour les contestations relatives à l'application d'une loi d'impôt et dans les autres matières où le ministère des avocats à la Cour de cassation n'est pas requis, lorsque les dispositions du présent code prévoient la signification ou la notification d'un mémoire ou d'un acte de procédure à l'avocat à la Cour de cassation, cette signification ou cette notification se font à la partie elle-même sous la forme de l'envoi, par l'autre partie, d'une copie de l'acte, certifiée conforme

Voir :

- 1342 - 97 / 98 :

- N° 1 : Projet de loi.
- N°s 2 à 6 : Amendements.
- N° 7 : Avis du Conseil d'Etat.

(*) Quatrième session de la 49e législature.

door de andere partij, van een afschrift van de akte, die door die partij of door een advocaat voor eensluitend werd verklaard. Het ontvangstbewijs van de aangegetekende verzending wordt bij het betekende of ter kennis gebrachte stuk gevoegd, op het ogenblik van de neerlegging ervan ter griffie. ».

VERANTWOORDING

Het ontwerp voorziet in de opheffing van de in het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992 opgenomen bepalingen inzake de procedure in cassatie.

Zowel voor de hoven van beroep als voor het Hof van Cassatie zullen voortaan immers de regels van het gemeen recht gelden.

Een en ander vereist evenwel dat aan de bepalingen van het Gerechtelijk Wetboek betreffende de procedure in cassatie technische wijzigingen worden aangebracht.

In de eerste plaats strekt het Gerechtelijk Wetboek er immers toe de *burgerlijke* procedures te regelen. Daartoe voorzien verschillende bepalingen in een optreden van de advocaten bij het Hof van Cassatie, die overeenkomstig artikel 478 van het Wetboek het alleenrecht hebben inzake de behandeling van (uitsluitend) « *burgerlijke zaken* ».

Het Gerechtelijk Wetboek dient derhalve te worden aangepast, teneinde de bepalingen ervan ook te doen gelden voor de aangelegenheden waarvoor het optreden van een advocaat bij het Hof van Cassatie niet is vereist.

Dat is het geval voor geschillen over de toepassing van een belastingwet, waarbij geen burgerlijke aangelegenheden ter discussie staan. In hun rechtspraak hebben de Europese Commissie voor de rechten van de mens en het Hof van Cassatie terecht gesteld dat artikel 6 van de Europese Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, waarin burgerlijke en strafrechtelijke geschillen aan bod komen (het recht op een eerlijk proces), niet van toepassing is op fiscale geschillen. Uit de strekking van de artikelen 144 en 145 van de Grondwet blijkt dat het fiscale recht een politiek recht is, geen burgerrecht.

Toch mag het alleenrecht van de advocaten bij het Hof van Cassatie in geen geval worden uitgebreid tot de fiscale geschillen.

De wetgever heeft er altijd naar gestreefd de fiscale procedures zo eenvoudig en zo goedkoop mogelijk te houden.

Vermelden we in dat verband de wet van 6 september 1895, die de fiscale bijdragen inzake directe belastingen regelde. Artikel 12 van die wet zou hebben bepaald dat geschillen ter zake summier en zonder pleitbezorger (door het hof van beroep) moesten worden behandeld.

Om de kosten te drukken zijn alle verrichtingen inzake de rechtspleging in fiscale aangelegenheden vrij van zegel, registratie, griffierechten, inschrijving op de rol, uitgifte, ...

De advocaten bij het Hof van Cassatie zijn uitermate deskundig inzake burgerlijke geschillen en handelsgeschillen (vaak gaat het om hoogleraren aan de universiteit); ze beschikken bovendien over een alleenrecht. Daardoor passen ze — overigens terecht — hoge tarieven toe (zoals is gebleken uit het verslag van de Senaatscommissie voor de Justitie met betrekking tot het wetsontwerp strekkende om de procedure voor het Hof van Cassatie te bespoedigen (Stuk Senaat 1-52/8-96/97).

Dat alleenrecht van de advocaten bij het Hof van Cassatie alsook hun hoge tarieven zijn niet verantwoord wanneer het om fiscale geschillen gaat.

par elle ou par un avocat, sous pli recommandé à la poste. Le récépissé de l'envoi recommandé est joint à la pièce signifiée ou notifiée, lors de son dépôt au greffe. ».

JUSTIFICATION

Les règles contenues dans le Code des Impôts sur les revenus 1992 pour la procédure en cassation sont abrogées dans le projet.

En effet, ce seront dorénavant les règles de droit commun qui s'appliqueront tant devant la cour d'appel que devant la Cour de cassation.

Mais cela implique des modifications techniques aux dispositions du Code judiciaire relatives à la procédure en cassation.

En effet, ce code dont l'objet essentiel est de régler les procédures *civiles* prévoit en plusieurs de ses dispositions l'intervention des avocats à la Cour de cassation qui, en vertu de l'article 478 du Code, ont le monopole de la postulation « *en matière civile* » (et uniquement en cette matière).

Il convient donc d'adapter le Code judiciaire pour que ses dispositions puissent s'appliquer dans les matières qui ne requièrent pas l'intervention d'un avocat à la Cour de cassation.

C'est le cas pour les litiges relatifs à l'application d'une loi d'impôt qui ne relèvent pas de la « *matière civile* ». Ainsi, la jurisprudence de la Commission européenne des droits de l'homme et de la Cour de cassation a, à juste titre, considéré que l'article 6 de la Convention européenne des droits de l'homme concernant les litiges en matière civile et pénale (le droit à un procès équitable) ne s'applique pas aux litiges en matière d'impôts. Le droit fiscal est, au sens des articles 144 et 145 de la Constitution, un droit politique et non un droit civil.

Il ne convient certainement pas d'étendre le monopole des avocats à la Cour de cassation aux contestations en matière d'impôts.

Depuis toujours, le législateur a veillé à ce que les procédures en matière fiscale soient aussi simples et aussi peu coûteuses que possible.

Ainsi, déjà dans la loi du 6 septembre 1895 relative aux cotisations fiscales en matière d'impôts directs, l'article 12 disposerait que « la cause est jugée (par la cour d'appel) sommairement et sans ministère d'avoué ».

Pour en réduire le coût, tous les actes de procédure en matière fiscale sont exempts de timbre, d'enregistrement, de droit de greffe, de mise au rôle, d'expédition, etc.

Or, en raison de leur grande compétence en matière civile et commerciale (ce sont très souvent des professeurs d'université) et de leur monopole, les avocats à la Cour de cassation pratiquent — légitimement — des tarifs élevés (comme cela a été relevé dans le rapport de la commission de la Justice du Sénat sur le projet de loi visant à accélérer la procédure devant la Cour de cassation, *Doc. Parl.*, Sénat 1-52/8-96/97).

Ce monopole des avocats à la Cour de cassation et l'application des tarifs qu'ils pratiquent, ne se justifient pas en matière fiscale.

Het merendeel van die advocaten heeft immers geen bijzondere deskundigheid op dat vlak.

De advocaten die de Staat vertegenwoordigen buiten beschouwing gelaten, telt de balie van het Hof van Cassatie slechts een of twee advocaten die gespecialiseerd zijn in fiscale vraagstukken, hetzij omdat zij er beroepsmatig mee bezig zijn, hetzij omdat zij er onderricht over geven.

Het alleenrecht van de balie van het Hof van Cassatie uitbreiden tot de fiscale aangelegenheden zou dan ook tot gevolg hebben dat die twee advocaten een feitelijk alleenrecht krijgen, dan wel dat de fiscale procedures worden afgehandeld door advocaten die ter zake niet over de nodige ervaring beschikken.

N^r 12 VAN DE HEER LETERME c.s.

Art. 8

In het voorgestelde artikel 1385undecies, het derde lid weglaten.

VERANTWOORDING

De door de regering voorgestelde tekst druist in tegen het beginsel van de volle rechtsmacht. Het voert bovendien een ongelijkheid tussen de procesvoerende partijen in.

Om toekomstige onevenwichten te vermijden, stellen we voor om terug te keren naar het gemeen procesrecht, zoals het in het Gerechtelijk Wetboek aangegeven wordt.

Y. LETERME
D. PIETERS
A. VAN HAESSENDONCK

En effet, la plupart de ces avocats n'ont pas de compétence particulière en ce domaine.

En fait, en dehors des avocats du barreau de cassation qui représentent l'Etat, il n'y a qu'un ou deux avocats de ce barreau qui enseignent ou pratiquent habituellement les problèmes fiscaux.

Si on étendait le monopole du barreau de cassation aux affaires fiscales, on arriverait donc soit à confier un monopole de fait à ces deux avocats, soit à voir intervenir dans les procédures fiscales, des avocats qui n'ont aucune compétence dans ce domaine.

J. ARENS

N° 12 DE M. LETERME ET CONSORTS

Art. 8

A l'article 1385undecies proposé, supprimer l'alinéa 3.

JUSTIFICATION

Le texte proposé par le gouvernement est contraire au principe de la plénitude de juridiction. Il établit en outre une discrimination entre les parties au procès.

Pour éviter les déséquilibres à l'avenir, nous proposons de rétablir la procédure de droit commun, telle qu'elle est prévue dans le Code judiciaire.